

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pōli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 26. aprila 1882.

Obseg: Štipendije za učence kmetijstva. — Gospodarjem šmarijske okolice v prevdarek. — O zavarovanji živine. — Občni zbor kranjske kmetijske družbe dne 23. nov. 1881. (Dal.) — Čebelarjem našim. — Narodno-glasbene stvari. — Slovensko slovstvo. — Anton Alojzij Wolf, knezoškof ljubljanski. (Dalje.) — Popotne črtice. (Dalje.) — Upor v spodnji Dalmaciji (to je, v Krivošiji), Hercegovini in Bosni. (Dalje.) — Mnogovrstne novice. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Štipendije za učence kmetijstva.

C. kr. ministerstvo kmetijstva je na kmetijski šoli „Francisco-Josefinum“ v Mödlingu poleg Dunaja dovolilo za triletni tečaj (to je, za leto 1882/83, 1883/84 in 1884/85) dve štipendiji po 250 gold. za vsako leto.

Dobiti jo utegne mladeneč, ki je 1) vsaj 16 let star, 2) z dobrim vspehom dovršil 4 leta gimnazije ali realke, in 3) ki priloži pismo, s katerim stariši ali varuh izpričajo, da nimajo nič zoper to, da prošnjik stopi v to šolo. V posebno podporo prošnji služi to, če si je mladeneč uže dejansko kaj kmetijskih vednosti pridobil.

Prošnje z dotičnimi dokladami se imajo zadnji čas do 31. avgusta t. l. vložiti pri direkciji šole „Francisco-Josefinum“ v Mödlingu, kjer se tudi program te šole dobiva. Štipendisti niso šolnine oproščeni.

Gospodarjem šmarijske okolice v prevdarek. *)

Več kakor dve sto oralov senožeti leži poleg potoka „Brega“. Po strugi z bičjem zaraščeni išče si voda po obširnih ovinkih odtoka, ter moči ves ta svet tako, da vse te senožeti mnogokrat košnje ne splačajo.

Vse zlo izvira pa od tod, da posestnik teh krajev za ta svet še dosti ne mara, kajti večinom se te senožeti vsako leto v posestvu spreminjajo in vsak gleda le na to, da delež kolikor mogoče v živ pokosí, zboljšanje pripušča pa božji previdnosti.

Nekateri previdni posestniki pogodili so se s sosedi, da imajo zdaj lastne prostore. Izprevideli so, da ta svet zaradi preobite stoječe vode ne obrodi družega, kakor bič in loč, večina površja pa gola leži. Da bi ta svet izvišali in zboljšali, napeljavati so jeli nekateri prst.

Tako delo je sila zamudno in drago, namen se pa ž njim le deloma doseže, ker se napeljana površna prst kmalu gnojine iznebi, voda pa zaradi bolj in bolj zaraščene struge vedno više stopa. Te senožeti dale bi se pa s primeroma malimi stroški stalno zboljšati, ako bi se struga „Brega“, ki meri kakih (2000 sež.) 4000 metrov na dolžino, potrebila in uravnala (regulirala), kajti prvi gnoj močvirnatemu svetu je osuševanje.

*) Iz kmetijskega predavanja v Šmariji 16. t. m.

Naredilo bi se to tako, da bi se graben (jarek) po stari strugi začeni pri izlivu pod Slivnico vsaj 2,5 m. širok, 1,6 m. globok, v dnu pa 0,5 m. širok skopal. Od izliva pod Slivnico do Sela pada ta potok nad 2 m., kar gotovo na omenjeno dolžino zadostuje, da se vsa škodljiva podzemeljska voda odpelje. Le o povodnjih bi tod voda stala, a po navadi le zgodaj v spomlad ali pozno v jesen velike vode nastopajo, katere senožetim ne škodujejo, ampak le koristijo, kajti k tlam padajoči kališ senožeti le gnoji. Živa voda travam ni v kvaru, ako jih ne dolgo časa in na tancem pokriva, le stoječa voda jim škoduje.

Stroški za kopanje, ter da se jezovi od robu jarka odmečejo, bi ne bili veliki. Ako računimo na meter jarka 20 kr., stalo bi celo delo blizo 1000 gold., razdelili bi se stroški na oral 5 gold., gotovo mala svota, ako se pomisli, da bi senožeti potem trikrat več in samo sladko travo obrodile. Na oral pridelala se sedaj povprečno komaj 5 do 8 centov sena, ki se po 50 krajc. proda, dostikrat je pa senó tudi tako slabo, da še za krmo ni ter se za steljo vporabi. Ako bi se pa senožeti osušile, pridelalo bi se gotovo trikrat toliko, pa ne kislega, ampak dobrega sena, ki bi bilo gotovo še enkrat toliko vredno, kakor sedaj.

Da bi se pa ta svet v bodoče tudi boljše obdeloval, treba bi bilo, da se vsakoletna menjitev s senožeti v posestvu preneha, ter se ves ta svet med posamezne posestnike razdelí, kar bi cesarski zemljemerec, ako se stvar na pravem mestu naznani, gotovo brezplačno naredil.

Ako bi se vse po tem nasvetu izvršilo, ne bil bi ta z bičjem zaraščeni svet kraj pustote, temuč bil bi vir blagostanja vseh posestnikov, kajti vsak bi potem lahko več živinčet in boljše redil, več gnoja si pridobil ter tudi na polji več pridelal kakor sedaj.

E. Kramar.

O zavarovanji živine.

Spisal Ivan Arh.

„Laibacherica“ prinesla je v št. 71. in 72. članek o tem predmetu. Pisatelj povdarja važnost zavarovanja živine, in pride do sklepa, da bi svrhi, ki jo ima doseči zavarovanje, najolje služila zavarovalnica, raztezajoča se čez vse kronovine zatočnega dela našega cesarstva. On nam tudi pové, da nameravajo merodajni krogi s pripomočjo visoke vlade tak zavod ustanoviti